

Pravoslaví + etnonacionalismus – správná cesta kupředu?

Autor: Robert Hampton

Mnozí lidé v našich kruzích jsou podle všeho přesvědčeni, že tou správnou cestou pro naše hnutí má být křesťanský nacionalismus. Obvykle ukazují na Maďarsko, Polsko a Rusko jako na doklad toho, že zaštitit naši věci křížem křesťanské identity je tou nejzaručenější cestou k srdcím mas a obnově bělošské civilizace v její právoplatné velkoleposti.

Křesťanští nacionalisté v institucionalizované víře spatřují našeho přirozeného spojence a rádi by tak viděli spojení státu s církví, jež povede lid na cestě ke skutečné velikosti. Rusko pak bývá typicky vydáváno za vzor tohoto modelu, protože Putinova vláda blízce spolupracuje s pravoslavnou církví a nikdy neopomene příležitost zdůraznit pravoslavný charakter ruského národa.

Rusko skutečně zavedlo řadu sociálně konzervativních opatření jako zákaz homosexuální propagandy směřované na děti, která západní nacionalisté obdivují. Sám Putin se často stylizuje do role obránce tradičních hodnot. S oblibou také tepe do zkaženosti Západu a jeho odvrácení se od křesťanství, přičemž jako konzervativní alternativu k sekulárnímu liberalismu předkládá své Rusko. Server *Politico* dokonce Rusko vyhlásil „lídrem globální křesťanské pravice“ – právě kvůli Putinovu blízkému vztahu s pravoslavnou církví a konzervativní sociální politice.

Představa Ruska coby křesťansko-nacionalistického státu *par excellence* se však příliš nezakládá na realitě. Ruská společnost není plná zbožných pravoslavných věřících a ani církev není onou nezdolnou oporou tradice, jak si ji Putinovi pravíčoví fanoušci vysnili. Příklad Ruska názorně ukazuje četná úskalí, jež by přijetí křesťanského nacionalismu znamenalo i pro nás na Západě – a proč se musíme vydat svou vlastní, odlišnou cestou.

I přes veškeré nemalé úsilí ruské pravoslavné církve se jí rozhodně nedaří dostat většinu Rusů do kostelů. K pravoslaví se sice hlásí 71 % Rusů, pouhých 6 % z nich však pravidelně chodí do kostela. Jen pro 15 % obyvatel Ruska hraje náboženství důležitou roli v jejich životě, 18 % se jich denně modlí a pouhých 26 % Rusů je pevně přesvědčeno o Boží existenci. Oproti tomu chodí v bezbožné Americe 47 % křesťanů každou neděli do kostela, pro 68 % hraje náboženství v životě důležitou roli (a pro dalších 25 % do jisté míry důležitou roli), 68 % Američanů se denně modlí a 80 % jich je neochvějně přesvědčeno o existenci

Boha. Jakkoliv tak křesťanští nacionalisté s oblibou opakují, že abychom zachránili naši civilizaci, musíme se obrátit k Bohu, Amerika je mnohem zbožnější než Rusko – a přesto americkou společnost nikdo coby ideál tradičních hodnot neoslavuje.

Není jím však ani Rusko. I když se pravoslavná církev staví do role morálního strážce směřování své země tak, jak po tom touží křesťanští nacionalisté, Rusové se kdovíjak ochotně vést nenechávají. Církev volá po zákazu potratů, ovšem bezvýsledně: v Rusku je dokonce podle statistik OSN vůbec nejvyšší počet potratů *per capita* na světě. List *Moscow Times* to přičítá „mizivému vlivu“ církve v Rusku, na čemž nedokáže mnoho změnit ani plná podpora státu.

Podle křesťanských nacionalistů je církve třeba k účinnému boji s odstředivými tendencemi a protispolečenskými škodlivými jevy naší doby. Ruská pravoslavná církev v této misi naneštěstí z velké části selhává. Země je promořena pohlavně přenosnými chorobami a prochází vážnou epidemií HIV. V roce 2015 bylo Rusko na třetím místě v počtu nově diagnostikovaných případů – před ním už skončily jen Nigérie a Jižní Afrika. Virem HIV je nakaženo přes půl milionu Rusů a v zemi se objevily více než dvě třetiny nových případů v Evropě za rok 2015. Rusko vykazuje třetí nejvyšší míru sebevraždnosti na světě, mezi muži je dokonce na prvním místě – míra sebevraždnosti se mezi nimi vyšplhala na 48,3 na 100 000 lidí ročně. Nejnepokojivější však je tempo, jakým si v Rusku berou život mladí lidé, které je v této kategorii mezi nejvyššími v Evropě. Rusko si drží osmou příčku v žebříčku rozvodovosti s 895 rozvody na každou tisícovku uzavřených sňatků v roce 2016. Národ hubí i alkohol, který má lví podíl na tom, že celá čtvrtina ruských mužů se nedožije ani svých pětadesátých narozenin.

Náboženství má člověku poskytnout smysl a morální řád jeho života, pravoslavná církev však zdá se na této frontě selhává. Mimo to církev také cítí značné obavy z obratu vlasteneckých Rusů ke slovanskému novopohanství: rodnověří. **To je církvi dokonce vnímáno jako větší hrozba než ateismus.** Velké oblibě se těší i mezi ozbrojenými složkami, což děsí pravoslavné předáky, kteří by raději, aby národ chránili křesťané. Přestože se tak ruská pravoslavná církev staví k nacionalismu a dalším pravicovým myšlenkám podstatně přístupněji než katolická církev a tradiční protestanské církve, její obliba mezi ruskými nacionalisty upadá.

Vzestup rodnověří právě tam, kde by mělo silné a nacionalistické křesťanství rezonovat – tj. v armádě a mezi etnonacionalistickými aktivisty – naznačuje, že vzývané víře křesťanských nacionalistů se nedaří udržet si ony demografické skupiny, jež se naše hnutí snaží získat na svou stranu. Lákavost pohanství tedy není nijak umenšena ani tam, kde se mladým vlastencům nabízí ta v současnosti asi nejpravivější dostupná podoba křesťanství.

Katolíci by snad mohli namítnout, že chatrné výsledky ruských snah o vytvoření ideálního křesťanského státu pramení ze specifčnosti tamější víry a že státem podporované katolictví by masy spolehlivě přivedlo zpět do lůna církve. Ani to však není tak úplně pravda. Maďarský premiér Viktor Orbán při každé příležitosti a rád mluví o iliberální křesťanské demokracii a obraně křesťanské identity v Maďarsku. Úroveň zbožnosti v Maďarsku se však příliš neliší od

ruské situace. Pouhých 12 % Maďarů se pravidelně účastní mší, pro 15 % z nich hraje náboženství v životě významnou roli a 16 % se denně modlí. Jenom pro 43 % Maďarů představuje katolicismus důležitou část jejich národní identity, což je dokonce méně než v Rusku (57 %), v zájmu férovosti však dodejme, že nejpravděpodobnějším vysvětlením je početná menšina maďarských protestantů. I sám Orbán je kalvinista.

V Polsku je pozice katolicismu coby součásti národní identity vyšší, stejně jako účast na bohoslužbách a subjektivně pociťovaný význam náboženství – ani zde však nedosahuje amerických hodnot.

To však není jediný problém, s nímž se katoličtí nacionalisté musejí vypořádat – je tu i nesouhlasný postoj církve k vynucování imigračních pravidel. Ve svém **předchozím článku** na toto téma jsem ukázal, že vysocí církevní představitelé v Polsku i Maďarsku kritizují nacionalistické vlády v těchto zemích za to, že nepřijímají více migrantů. Pravoslavná církev naopak Putina a jeho striktnější imigrační politiku **podpořila**, což je pro naprostou většinu katolických biskupů zcela nemyslitelné.

Cílem těchto řádek není ostouzet křesťanství nebo vyzývat k tomu, abychom se všichni stali pohany. Rád bych však uvedl na pravou míru některé mylné představy křesťanských nacionalistů. Těžko dnes na světě najdeme zemi, kde by se církev těšila větší podpoře než v Rusku, nebo církev příznivěji nakloněnou nacionalismu, než je ruské pravosláví. Ani tak však nedokáže přivést lidi zpátky do kostelních lavic nebo vyléčit sociální neuduhy sužující moderního bílého člověka. Není dokonce ani schopna přimět vojáky, policisty, vrcholové sportovce a skalní nacionalisty, aby odolávali volání pohanství nebo sekularismu.

Ruský církevní nacionalismus totiž nemá původ uvnitř církev, ale mimo ni – ve státu a společnosti. **To by mělo být lekcí pro ty křesťanské nacionalisty, kteří si malovali, jak pravověrní biskupové povstanou a povedou křížácké voje do války proti liberální modernitě.** Jak opakovaně poznamenal Greg Johnson, zavedené církve přijmou naše myšlenky teprve v okamžiku, až dosáhneme skutečné moci, o čemž dostatečně výmluvně svědčí i postoj ruské pravoslavné církve k imigraci.

V Americe nemáme žádné křesťanské instituce, jež by byly otevřené našim myšlenkám. Bezodkladné **odsouzení studentů** katolické střední školy Covington katolickou církví by nás mělo zbavit veškerých iluzí, že by se tyto instituce postavily na naši stranu předtím, než se dostaneme k moci. A tak přestože jsme mnohem silněji křesťanská země než Rusko, trápí i nás mnohé sociální neuduhy v čele s etnomasochismem. Případné křesťanské obrození by to nijak nezměnilo a nelze se ani důvodně domnívat, že se vlivné křesťanské instituce z ničeho nic postaví na naši stranu. Naše hnutí musí oslovovat a lákat do svých řad křesťany – budeme ovšem trvat na přednostním postavení rasové a národní identity.

Církev nám v našem boji nepomůže a není ani kouzelným elixírem na zastavení rozkladu společnosti. Stačí se podívat na Rusko.

Článek Roberta Hamptona *Russia: An Exemplar of Christian Nationalism?* vyšel na stránkách

Counter-Currents Publishing 24. ledna 2019.